

new revenue streams through the introduction of innovative high quality products, improve operating efficiency, the formation of the modern image of domestic banks.

Key words: innovation, promising financial services, competitive, banks, financial system, information technology.

Заборовец Ю.А. СУЩНОСТЬ, СОДЕРЖАНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В БАНКОВСКИХ УЧРЕЖДЕНИЯХ УКРАИНЫ

Целью данной работы является определение сущности банковских инноваций и тенденций их развития.

Методика исследования. В процессе исследования использовались такие методы как: абстрактно-теоретический (определение теоретических и методических основ инновационного развития банковских учреждений); сравнительно-правовой (анализ нормативно-законодательной базы применения инноваций и практики их применения); описательно-аналитический (анализ и исследования различных финансовых инноваций, которые внедряются на финансовом рынке Украины).

Результаты исследования. Установлено, что инновации в банковской сфере это конечный результат инновационной деятельности банка, получивший реализацию в виде нового или усовершенствованного банковского продукта или услуги, которые внедрены в практическую деятельность. Обосновано, что перспективными направлениями банковских инноваций является «многоканальная деятельность»; виртуальные банковские и финансовые технологии; комплексное использование новых информационных и коммуникационных технологий; банковские продукты (услуги) на базе новых технологий.

Научная новизна. В процессе исследования определены сущность комплекса перспективных банковских услуг по налоговому, юридическому сопровождению и консультированию.

Практическая значимость. Результаты исследования целесообразно использовать в финансово-кредитных учреждениях с целью получения конкурентных преимуществ на рынке финансово-кредитных услуг Украины, повышение доходности, генерирования новых потоков доходов за счет внедрения инновационных продуктов высокого качества, повышение операционной эффективности, формирование современного имиджа отечественных банковских учреждений.

Ключевые слова: инновация, перспективная финансовая услуга, конкурентоспособность, банковское учреждение, финансовая система, информационные технологии.

УДК 336.71:35

*Манжос С.Б.,
доцент кафедри фінансів і банківської справи,
Полтавський національний технічний
університет імені Ю. Кондратюка*

ДЕРЖАВНЕ АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Постановка проблеми. В останні роки чітко простежується тенденція прискорення економічної та політичної нестабільності на національному, регіональному і глобальному рівнях. Банківські системи, які акумулюють політичні, макроекономічні та інституціональні ризики, в умовах зростаючої нестабільності опиняються в найбільш несприятливому стані. При цьому виникнення нестабільності в самому банківському секторі призводить до негативних наслідків розвитку економіки в цілому, а в деяких випадках, навіть провокує соціально-політичну кризу.

За таких умов втручання держави у банківську сферу є неминучим. Більше того, остання фінансова криза довела, що постійне адекватне антикризове державне управління дозволяє у найкоротші терміни (навіть за умов системної банківської кризи) подолати кризові явища, забезпечити стабільне функціонування банківської системи та ефективний розвиток економіки. Тому державне антикризове управління поступово перетворюється в очевидний та абсолютно необхідний фактор повсякденної банківської діяльності і стає невід'ємною складовою державної політики при виведенні країни з фінансової депресії.

Зважаючи на це, підвищується практичний інтерес до розробки теоретичних засад і практичного інструментарію державного антикризового управління банківською діяльністю, які є необхідною передумовою протидії кризі та відновлення фінансової стабільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні теоретичні і практичні засади державного антикризового управління банківською діяльністю висвітлюються у багатьох працях вітчизняних науковців, зокрема таких, як А. Арістова [1], О. Барановський [2], Ю. Заруба [3], В. Коваленко [4], М. Литвин [7], Г. Мазур [1], В. Міщенко [5], С. Науменкова [6], Н. Стукало [7], В. Шпачук [8] та ін. Так, В. Міщенко, досліджуючи питання державного втручання в діяльність проблемних банків, констатує, що «під час кризи єдиною установою, яка готова здійснювати інвестиції в проблемні банки, є уряд, або уповноважений ним орган» [5, с. 13]. В. Шпачук відстоює точку зору, що «...потреба в державному антикризовому управлінні банківською системою зростає, коли на ринку з'являються проблемні банки» [8, с. 143]. Н. Стукало та М. Литвин вважають, що у період кризи проблемами банківського сектору повинні опікуватися усі гілки влади, а не лише один регулятор [7, с. 20]. Ю. Заруба, розглядаючи інструментарій державного антикризового управління, зазначає, що «...в умовах кризових явищ одним із найважливіших завдань державного управління є відновлення капіталу банківської системи – як у цілому, так і окремих банків» [3, с. 40].

Однак, у більшості наукових розвідок мало уваги приділено технологіям державного антикризового управління банківською діяльністю, також залишаються недостатньо дослідженими питання вдосконалення технології державного антикризового управління. Усе це свідчить про актуальність теми, а відтак зумовило вибір наряду дослідження в науковому і практичному аспектах.

Постановка завдання. Метою дослідження є розробка теоретичних, методологічних положень і практичних рекомендацій щодо удосконалення державного антикризового управління банківською діяльністю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, будь-яка банківська криза представляє собою глибоке порушення економічних процесів, що викликає різноманітні втрати національного доходу. Дане твердження пояснюється тим, що банківський сектор покликаний здійснювати трансформацію внутрішніх заощаджень у інвестиції, сприяти алокації ресурсів, надавати можливість для реалізації базових соціальних функцій держави, забезпечувати укріплення фінансового суверенітету. У періоди криз виконання даних завдань є ускладненим, внаслідок негативних процесів, які призводять до затримки платежів між суб'єктами господарювання, нестачі кредитних ресурсів, необхідних для функціонування та розвитку економіки, виконання зобов'язань банками перед вкладниками.

Остання глобальна криза, яка була безпрецедентною за своїми розмірами та винятковим ступенем поширення, багатьма науковцями була визнана першою повномасштабною економічною кризою в умовах глобалізації, тобто першою кризою планетарного масштабу. Вона принесла колосальні економічні та фінансові втрати для світової економіки: падіння загальної вартості світового національного багатства становило 57 трлн. дол. США. Зважаючи на серйозність наслідків банківських криз, урядами більшості країн були розроблені та запроваджені сучасні заходи державного антикризового управління для стабілізації діяльності банківської системи (табл. 1).

Таблиця 1

**Основні антикризові заходи урядів окремих країн
у період світової фінансової кризи 2007–2009 рр.**

Країна	Антикризові заходи уряду
1	2
Австралія	– створення державного фонду у сумі 20 млрд. австралійських доларів для підтримання банківської системи країни; – виділення урядом 3,4 млрд. дол. для підтримки ліквідності банківської системи; – 100-відсоткове гарантування вкладів населення урядом [1].
Австрія	– прийняття урядом загального пакету фінансової допомоги банківській системі у розмірі 100 млрд. євро [7]; – 100-відсоткове гарантування вкладів населення урядом [1]; – націоналізація проблемних банків, зокрема 15 млрд. євро виділено з бюджету на націоналізацію Bank Medici AG; – надання державних субсидій банкам у разі виникнення проблем із ліквідністю на суму 15 млрд. євро [2].
Білорусь	– прийняття Декрету Президента Республіки Білорусь про гарантування державою збереження та відшкодування вкладів фізичних осіб у національній та іноземній валюті; – виділення урядом 4,1 трлн. біл. руб (1,4 млрд. дол. США) на додаткову капіталізацію системних державних банків [2].
Бразилія	– створення суверенного фонду благополуччя у розмірі 14,2 млрд. реалів (близько 6 млрд. доларів США) з метою пом'якшення ефектів світової фінансової кризи на економіку країни [6].

продовження табл. 1

1	2
Гонконг	– 100-відсоткове гарантування вкладів населення урядом; – створення стабілізаційного фонду урядом для підтримки проблемних банків у сумі 20 млрд. дол. США [1].
Великобританія	- інвестування урядом 50 млрд. фунтів стерлінгів для викупу часток у великих банках, 200 млрд. фунтів стерлінгів – на короткострокові кредити Банку Англії та 500 млрд. фунтів стерлінгів на рекапіталізацію банків; – надання гарантій уряду на суму 250 млрд. фунтів стерлінгів за міжбанківськими кредитами, надання урядових гарантій банкам, що беруть участь у схемах рекапіталізації за незабезпеченими боргами на суму 200 млрд. фунтів стерлінгів [7]; - націоналізація восьми найкрупніших банків; - підвищення гарантій за депозитами до 50 тис. фунтів стерлінгів [2].
Індія	– виділення урядом 20 млрд. дол. США для подолання наслідків банківської кризи.
Греція	- надання державних гарантій за депозитами банківської системи у розмірі 320 млрд. євро [7]; - надання до кінця 2009 р. урядових гарантій на суму 15 млрд. євро усім фінансовим установам за виданими кредитами на термін від 3 до 5 років; - зміцнення капіталу банків на суму до 5 млрд. євро в обмін на одержання державою частини їх привілейованих акцій [2]; - надання кредитним установам з метою їх рекапіталізації спеціальних державних облігацій на суму 15 млрд. євро; – 100-відсоткове гарантування вкладів населення урядом.
Іспанія	- викуп урядом проблемних кредитів банків на суму 50 млрд. євро; – надання державних гарантій за боргами банків і великих кредиторів – за новими фінансовими операціями, у т.ч. борговими розписками та облігаціями строком до 5 років [6].
Канада	- створення державного фонду у розмірі 45 млрд. канадських доларів для підтримки кредитування суб'єктів малого бізнесу; - купівля урядом пулу застрахованих іпотечних цінних паперів у канадської іпотечної та житлової корпорації на суму 25 млрд. доларів; - затвердження урядом державної програми страхування канадських кредиторів на суму 179 млрд. канадських доларів [6]; – зниження оподаткування банків [2]
Китай	- прийняття урядом антикризової програми загальною вартістю 4 трлн. юанів (586 млрд. дол. США); - рефінансування Народного Банку Китаю на 14,7 млрд. дол. США; – виділення урядом 20 млрд. дол. США на рекапіталізацію Agriculture Bank of China; - створення державних КУА для викупу проблемних активів банків; - державне гарантування вкладів було збільшення до 43 тис. дол. США.
Південна Корея	– надання державних гарантій за кредитами на 100 млрд. дол. США строком до трьох років; – виділення 11 млрд. дол. США для рекапіталізації банків [7].
Польща	– створення Комітету фінансової стабільності для забезпечення координації дій між державним, банківським і приватним секторами економіки; – прийняття закону «Про Банківський гарантійний фонд», який підняв максимальну суму гарантування до 50 тис. євро.
Німеччина	– створення спеціального фонду для стабілізації фінансового ринку Soffin обсягом 480 млрд. євро [2]; – прийняття урядом плану стимулювання економіки країни; – проведення рекапіталізації другого за величиною банку Німеччини – Commerzbank AG на суму 10 млрд. євро; – 100-відсоткове гарантування вкладів населення урядом.
ОАЕ	– 100-відсоткове гарантування вкладів населення урядом.
Росія	- підтримка ліквідності банківської системи шляхом збільшення ліміту тимчасово вільних коштів (на 1 трлн. 210 млн. руб) на депозитах банківських установ; - розміщення урядом Росії коштів Фонду національного добробуту на суму 450 млрд. руб. строком на 11 років під 7% річних; – зростання державної гарантії за вкладами з 400 тис. до 700 тис. руб (за депозитом у сумі до 200 тис. руб. гарантується 100% повернення грошових коштів, якщо депозит перевищує 200 тис. руб., але не більше 700 тис. руб., гарантується 90% повернення грошових коштів); – з державного бюджету було виділено 185 млрд. дол. США на рекапіталізацію банків та 11 млрд. дол. США на викуп проблемних активів банків.

продовження табл. 1

1	2
США	<ul style="list-style-type: none"> - викуп державою шляхом реалізації програми TARP (Troubled Asset Relief Program) проблемних кредитів банків та інших корпорацій на суму 700 млрд. доларів США; - проведення масштабної фінансової допомоги та цільових інвестицій у банки та страхові компанії на суму 309 млрд. доларів; - встановлення гарантій Казначейством США для інвестицій у фонди грошового ринку на суму 50 млрд. доларів. США; - прийняття відповідальності урядом за борговими зобов'язаннями іпотечних компаній після їх націоналізації на суму 1600 млрд. дол. США; - страхування урядом США нових 30 річних іпотечних кредитів із фіксованою відсотковою ставкою на суму 300 млрд. доларів США; - збільшення ліквідності банків шляхом надання Казначейством чеків на суму 250 млрд. дол. США; - запровадження державної програми споживчого кредитування TALF; - на період кризи (з 3.10.2008 по 31.12.2009 р.) підвищено суму гарантування вкладів зі 100 до 250 тис. доларів США [5].
Тайвань	- 100-відсоткове гарантування вкладів населення урядом.
Франція	<ul style="list-style-type: none"> - надання урядом 320 млрд. євро гарантій за операціями на міжбанківському ринку; - виділення урядом 40 млрд. євро на рекапіталізацію банків [7]; - спрямування урядом 10,5 млрд. євро викуп проблемних активів системних банків: Credit Agricole SA (3 млрд. євро), BNP Paribas (2,25 млрд. євро), Caisse d'Epargne (1,1 млрд. євро), Banque populaire (950 млн. євро) і т. д.
Японія	<ul style="list-style-type: none"> - прийняття урядом плану щодо обмеження масштабів та наслідків економічної кризи на суму 37 трлн. ієн; - надання гарантій уряду при здійсненні кредитування малого бізнесу на суму 303 млрд. доларів США; - збільшення у державному бюджеті резервів на підтримку фінансових інститутів із державною часткою власності на суму 27 трлн. ієн [6].

Джерело: складено автором за даними [1; 2; 5; 6; 7]

Наведені у табл. 1 дані свідчать, що реалізація основних заходів державного антикризового управління банківською діяльністю у більшості країн ґрунтувалися на розроблених і затверджених широкомасштабних урядових програмах, які повинні були не лише підтримати стійкість банківського сектору через проведення широкомасштабних вливань капіталу, надання державних гарантій за кредитами і борговими цінними паперами, удосконалення системи гарантування вкладів, а і забезпечувати макроекономічну збалансованість та підтримку реального сектору економіки. Тому більшість державних програм антикризового управління банківською діяльністю сприяли стимулюванню попиту та забезпеченню внутрішньої зайнятості населення, підтримці малого та середнього бізнесу, стимулюванню кредитування пріоритетних галузей економіки. Основні заходи державного антикризового управління були націлені на пом'якшення наслідків кризи та поступове одужання економіки шляхом стимулювання її поживлення за участю банківських установ.

У цілому, втручання держави у банківську діяльність в період кризи стало неминучим, оскільки потрясіння на фінансових ринках не лише підірвали стабільність банків у багатьох країнах, а й викликали масові банкрутства крупних кредитних установ. Криза посприяла фундаментальному переосмисленню ролі державного антикризового управління банківською діяльністю і не лише опосередковано, посиленням нагляду, а і безпосередньо, через державну власність. В багатьох країнах потреба кредитування реального сектора економіки у відповідь на зниження левериджу фінансового ринку та переоцінки ризиків змусила уряди розширити функції державного управління у банківському секторі та використовувати прямі кредитні лінії та гарантійні схеми.

Проте в рамках загального змісту процесу державного антикризового управління можливі різні варіанти формування впливу, які відображають особливості суб'єкта та об'єкта управління, глибину кризи, умови її розгортання та інші характеристики реальних умов управлінської діяльності. Відповідно до цього процес державного антикризового управління повинен свідомо вибудовуватися за критеріями раціональності, економії часу, ефективного використання фінансових ресурсів, специфічності варіантів антикризових програм. Усе це має назву технології управління, яка визначає вибір, реалізацію, відповідну послідовність, паралельність та комбінацію операцій при розробці антикризових заходів із використанням певних методів, інструментів та важелів. Проте специфіка державного антикризового управління відображає і специфіку його технології. Суттєвий вплив тут можуть справляти такі фактори, як дефіцит часу, зниження керованості, конфлікт інтересів, високий ступінь невизначеності і ризику, складне поєднання проблем, вплив зовнішнього середовища, зниження конкурентоспроможності тощо.

Зважаючи на це, технологію державного антикризового управління банківською діяльністю доцільно розглядати як комплекс послідовно здійснюваних заходів державних органів управління

щодо запобігання, діагностики банківської кризи, її подолання, зниження та/або нейтралізації негативних наслідків кризи та її причин у банківській діяльності. Вона передбачає як дослідницько-аналітичну, так і соціально-організаційну та фінансову діяльність. Тому недоцільно технологію державного антикризового управління зводити тільки до пошуку варіантів застосування певних антикризових заходів щодо стабілізації ситуації у банківському секторі. Це технологія активної управлінської діяльності, яка включає в себе повний комплекс всіх функцій, принципів, методів, інструментів та важелів антикризового управління.

Технологія державного антикризового управління банківською діяльністю повинна будуватися, в основному, на законодавчо-нормативній діяльності та фінансовій підтримці банківського сектору у разі вкрай негативного впливу кризи на діяльність банків, що негативно позначається на економіці країни в цілому та порушує інтереси вкладників та кредиторів (рис. 1).

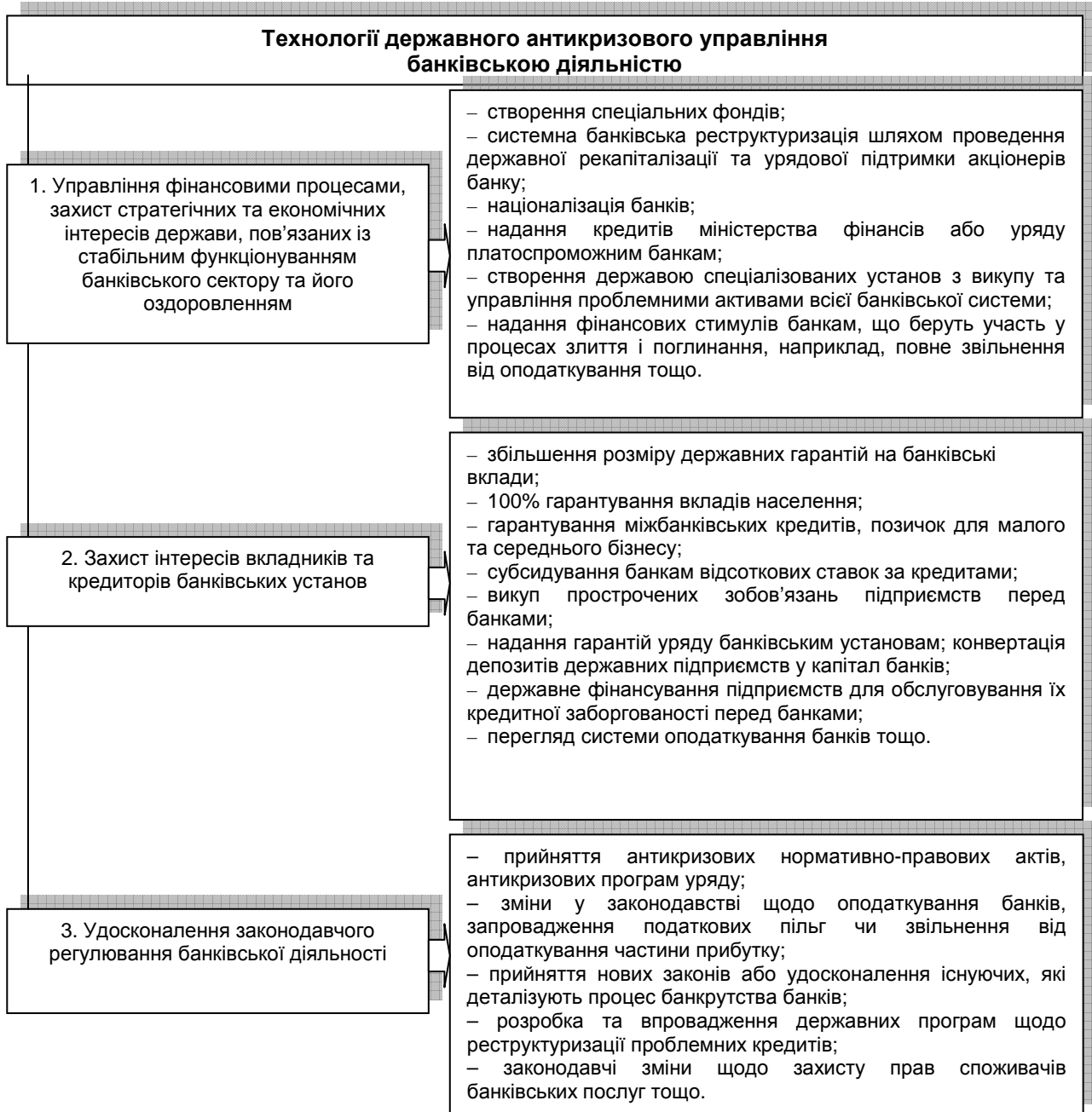

Рис. 1. Технології державного антикризового управління банківською діяльністю
 Джерело: розробка автора

В цілому, державне антикризове управління, як правило, повинно мати системний характер, що дозволяє уникнути упередженості та суб'єктивізму. Так, банки повинні бути здатними самостійно справлятися з кризовою ситуацією та тримати її під контролем. І тільки у разі загрози виникнення

системної кризи уряд втручається у діяльність того чи іншого банку або банківської системи в цілому. Це пов'язано з тим, що банки є підприємствами особливого типу, банкрутство одного або кількох з них може призвести до скорочення грошової пропозиції, загострення проблем у платіжній системі, економічної нестабільності. Тому у період кризи діяльність банків повинна значною мірою регулюватися державою із застосуванням технологій, які мають в основному організаційно-правовий характер. Це дозволяє обмежити вплив банкрутства того чи іншого банку на фінансову систему та економіку країни в цілому.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, державне антикризове управління банківською діяльністю можна визначити як комплекс системних управлінських дій (нормативно-правового та організаційно-економічного характеру) органів державної влади, спрямованих на попередження, подолання кризи, усунення її негативних наслідків у банківській діяльності з метою забезпечення стабільного функціонування банківської системи та економіки країни в цілому.

Основним завданням державного антикризового управління банківською діяльністю є забезпечення фінансової стабільності, платоспроможності банків, дотримання ними всіх вимог та виконання всіх зобов'язань шляхом постійного безперервного моніторингу, контролю, упередження наявних та потенційних ризиків, подолання кризових явищ та мінімізації їх негативних наслідків.

Специфіка державного антикризового управління банківською діяльністю відображає і специфіку його технології, яка повинна будуватись на:

- управлінні фінансовими процесами, захисті стратегічних та економічних інтересів держави, пов'язаних із стабільним функціонуванням банківського сектору та його оздоровленням;
- захисті інтересів вкладників та кредиторів банківських установ;
- удосконаленні законодавчого регулювання банківської діяльності.

Бібліографічний список

1. Арістова А. Інструментарій державного антикризового управління у банківському секторі / А. Арістова, Г. Мазур // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 2. – С. 88-102.
2. Барановський О. І. Антикризові заходи урядів і центральних банків зарубіжних країн / О. І. Барановський // Вісник НБУ. – 2009. – № 4. – С. 8-19.
3. Заруба Ю. Державне антикризове регулювання у банківському секторі / Ю. Заруба // Вісник НБУ. – 2009. – № 6. – С. 39-41.
4. Коваленко В. Інструменти державного антикризового управління в банківському секторі / В. Коваленко // Вісник Української академії банківської справи. – 2006. – № 2. – С. 8-14.
5. Міщенко В. Інституційні засади державної підтримки банківського сектору в період кризи / В. Міщенко, С. Шульга // Вісник НБУ. – 2009. – № 8. – С. 12-21.
6. Науменкова С. Проблеми підтримки фінансового сектору в умовах світової кризи / С. Науменкова // Вісник НБУ. – 2009. – № 6. – С. 12-18.
7. Стукало Н. Державне антикризове регулювання банківського сектору: досвід ЄС та України / Н. Стукало, М. Литвин // Вісник Національного банку України. – 2010. – № 7. – С. 20-25.
8. Шпачук В. Стратегические аспекты государственного антикризисного управления банковской системой / В. Шпачук // Устойчивое развитие. – 2012. – № 3. – С. 142-145.

References

1. Aristova, A. and Mazur, H. (2010), "Toolkit of state crisis management in the banking sector", *Visnyk KNTEU*, no. 2, pp. 88-102.
2. Baranovskyi, O.I. (2013), "Anti-crisis measures by governments and central banks of foreign countries", *Visnyk NBU*, no. 4, pp. 8-19.
3. Zaruba, Yu. (2009), "State anti-crisis regulation in the banking sector", *Visnyk NBU*, no. 6, pp. 39-41.
4. Kovalenko, V. (2006), "Tools of state crisis management in the banking sector", *Visnyk Ukrainiskoi akademii bankivskoi spravy*, no.2, pp. 8-14.
5. Mishchenko, V. and Shulha, S. (2009), "Institutional framework for Government support of the banking sector of the crisis", *Visnyk NBU*, no. 8, pp. 12-21.
6. Naumenkova, S. (2009), "Problems supporting the financial sector in the face of the global crisis", *Visnyk NBU*, no. 6, pp. 12-18.
7. Stukalo, N. and Lytvyn, M. (2010), "State anti-crisis regulation of the banking sector: the experience of the EU and Ukraine", *Visnyk NBU*, no. 7, pp. 20-25.
8. Shpachuk, V. (2012), "Strategic aspects of state anticrisis control of the banking system", *Ustoichivoe razvitiie*, no. 3, pp. 142-145.

Манжос С.Б. ДЕРЖАВНЕ АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Мета. Дослідження теоретичних і методологічних положень та надання практичних рекомендацій щодо удосконалення державного антикризового управління банківською діяльністю.

Методика дослідження. У процесі написання статті використовувалися: метод аналізу і синтезу при дослідженні й узагальненні зарубіжного досвіду державного антикризового управління банківською діяльністю; системний підхід – при розробленні технології державного антикризового управління; абстрактно-логічний – при обґрунтуванні теоретичних узагальнень і висновків.

Результати. Визначено, що державне антикризове управління банківською діяльністю – це комплекс системних управлінських дій (нормативно-правового та організаційно-економічного характеру) органів державної влади, спрямованих на попередження, подолання кризи, усунення її негативних наслідків у банківській діяльності з метою забезпечення стабільного функціонування банківської системи та економіки країни в цілому. Встановлено, що основним завданням державного антикризового управління банківською діяльністю є забезпечення фінансової стабільності, платоспроможності банків, дотримання ними всіх вимог та виконання всіх зобов'язань шляхом постійного безперервного моніторингу, контролю, попередження наявних та потенційних ризиків, подолання кризових явищ та мінімізації їх негативних наслідків.

Наукова новизна. Запропоновані специфічні технології державного антикризового управління банківською діяльністю, які повинні будуватися на: управлінні фінансовими процесами, захисті стратегічних та економічних інтересів держави, пов'язаних із стабільним функціонуванням банківського сектору та його оздоровленням; захисті інтересів вкладників та кредиторів банківських установ; удосконаленні законодавчого регулювання банківської діяльності.

Практична значущість. Результати дослідження підтверджують, що втручання держави у банківську діяльність в період кризи є неминучим, і повинно ґрунтуватися на широкомасштабних урядових програмах, які підтримують стійкість банківського сектору через проведення широкомасштабних вливань капіталу, надання державних гарантій за кредитами і борговими цінними паперами, удосконалення системи гарантування вкладів, і забезпечують макроекономічну збалансованість, підтримку реального сектору економіки, сприяють стимулюванню попиту, забезпеченню внутрішньої зайнятості населення, відновленню кредитування пріоритетних галузей економіки.

Ключові слова: державне антикризове управління, банківська діяльність, банківська криза, технології державного антикризового управління.

Manzhos S.B. STATE ANTI-CRISIS MANAGEMENT OF BANKING ACTIVITY

Purpose. Research of the theoretical and methodological provisions and provide practical recommendations on improvement of state anti-crisis management of the banking activity.

Methodology of research. In the process of writing articles used: method of analysis and synthesis in the study and generalized foreign experience State anti-crisis management of banking activities; a systemic approach – with the development of technology of the State anti-crisis management; abstract-logical – substantiation of theoretical generalizations and conclusions.

Findings. Determined that the State anti-crisis management of banking activity can be defined as a complex system of management actions (legal and organizational-economic character) authorities, aimed at crisis prevention, elimination of its negative effects in the banking activities in order to ensure stable functioning of the banking system and the economy as a whole. Established that the main task of the State banking crisis management activities is to ensure financial stability, the solvency of banks, observance of all requirements and fulfilling all obligations by constant continuous control monitoring, prejudice for existing and potential risks, overcoming crises and minimizing their negative consequences.

Originality. Proposed specific technologies of public crisis management of the banking activity, which should be based on: management of the financial processes, protecting strategic and economic interests of the State associated with the stable functioning of the banking sector and its recreation; protecting the interests of depositors and creditors of banking institutions; improving legislative regulation of banking activities.

Practical. The results confirm that government intervention in the banking activity in a period of crisis is inevitable, and should be based on large-scale government programs that support the stability of the banking sector through large-scale capital injections, the provision of State guarantees for loans and debt securities, the deposit insurance system improvement, and provide a macroeconomic balance, to support the real economy, contribute to the stimulation of domestic demand, ensuring employment, stimulate lending to priority sectors.

Key words: state anti-crisis management, banking, the banking crisis, the technology of state anti-crisis management.

Манжос С.Б. ГОСУДАРСТВЕННОЕ АНТИКРИЗИСНОЕ УПРАВЛЕНИЕ БАНКОВСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ

Цель. Исследование теоретических и методологических положений и обоснование практических рекомендаций по усовершенствованию государственного антикризисного управления банковской деятельностью.

Методика исследования. В процессе написания статьи использованы: метод анализа и синтеза при изучении и обобщении зарубежного опыта государственного антикризисного управления банковской деятельностью; системный подход – при разработке технологий государственного

антикризисного управління; абстрактно-логический – при обосновании теоретических обобщений и выводов.

Результаты. Определено, что государственное антикризисное управление банковской деятельностью – это комплекс системных управленческих действий (нормативно-правового и организационно-экономического характера) органов государственной власти, направленных на предотвращение, преодоление кризиса, устранение его негативных последствий в банковской деятельности с целью обеспечения стабильного функционирования банковской системы и экономики страны в целом. Установлено, что основным заданием государственного антикризисного управления банковской деятельностью является обеспечение финансовой стабильности, платежеспособности банков, соблюдение ими всех требований выполнения всех взятых обязательств путем постоянного непрерывного мониторинга, контроля, предупреждения существующих и потенциальных рисков, преодоления кризисных явлений и минимизации их негативных последствий.

Научная новизна. Предложены специфические технологии государственного антикризисного управления банковской деятельностью, которые должны быть основаны на: управлении финансовыми процессами, защите стратегических и экономических интересов государства, связанных со стабильным функционированием банковского сектора и его оздоровлением; защите интересов вкладчиков и кредиторов банковских учреждений; совершенствовании законодательного регулирования банковской деятельности.

Практическая значимость. Результаты исследования подтверждают, что вмешательство государства в банковскую деятельность в период кризиса является неизбежным, и должно основываться на широкомасштабных правительственных программах, которые поддерживают стабильность банковского сектора путем масштабных вливаний капитала, предоставления государственных гарантий для займов и долговых ценных бумаг, совершенствования системы страхования вкладов и обеспечивают макроэкономический баланс, поддерживают реальный сектор экономики, способствуют стимулированию внутреннего спроса, обеспечивают внутреннюю занятость, восстанавливают кредитование приоритетных секторов экономики.

Ключевые слова: государственное антикризисное управление, банковская деятельность, банковский кризис, технология государственного антикризисного управления.

УДК 336.225.673

*Мединська Т.В.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту,
Львівська комерційна академія*

ЄДИНИЙ ПОДАТОК У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ЙОГО СПЛАТОЮ

Постановка проблеми. Необхідність розвитку малого бізнесу та його стимулювання в Україні супроводжувалося низкою державних нормативних актів про державну підтримку малого підприємництва, в тому числі Податковим кодексом України (далі – ПКУ). Але питання щодо реформування єдиного податку, а також суперечки щодо доцільності його існування у збереженому існуючому вигляді чи із внесенням значних змін є дедалі актуальнішими.

Науковці та законотворчі органи пропонують різні варіанти вирішення проблем застосування і вдосконалення єдиного податку в Україні. Для місцевих бюджетів це один із вагомих джерел податкових надходжень, що в умовах реформування системи місцевого самоврядування відіграє неабияку роль. Тому пошук найефективнішого податкового контролю за сплатою даного податку має на меті полегшення самої процедури здійснення контролю та наповнення доходів місцевих бюджетів, що в умовах нестабільної політичної та економічної ситуації в Україні є надзвичайно актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Істотний внесок у розвиток і вдосконалення теоретичних розробок і практичних рекомендацій щодо спрощених систем оподаткування здійснено такими авторами, як З. С. Варналій, Л. І. Вороніна, Г. М. Коваленко, Т. М. Мараховська, В. В. Мороз, О. В. Покатаєва, О. М. Чабанюк та іншими. Дана проблематика досить складна, а тому є предметом дискусій та всебічного аналізу науковців та практиків. Дискусія ведеться як щодо теоретичних засад побудови ефективної податкової системи, так і безпосередньо практичних заходів, реалізація яких